

לפרש"י, מותר לבנות להם בנין המשמש לצורך עבודת כוכבים בו, כגון בימה שמקריבים עליה זבחים, שהבנין אינו אלא 'תשמיש דתשמיש' שהרי אין עובדים בו עצמו. והתוס' חולקים ונוקטים לאסור. וכן פסקו כמה פוסקים.

דף יז

כו. האם מותר להגות את השם באותיותיו כדי להתלמד?

לפי גרסתנו בגמרא מתבאר שמותר להגות השם באותיותיו כדי להתלמד, ובלבד שיעשה כן בצנעה ולא בפרהסיא. ומדברי רש"י נראה (כ"כ התוס') שאפילו להתלמד אסור, כי יש לחוש לכבוד שמים. ובשל כך נענש רבי חנניא בן תרדיון בשריפה, שהקב"ה מדקדק עם הצדיקים כחוט השערה. הגיית השם באותיותיו – כתבו התוס': רוב העולם מפרשים, לקרותו כפי שהוא נכתב. ונחלקו הדעות האם מדובר שמבטא את שם השם או מבטא האותיות במלואן (עתוס' שנועות לה. וסוכה ה. שו"ת רב"ז ח"ה א"ת שו"ת חת"ס חו"מ קצב). [ואף שם י"ה אין להזכיר כמו שרגילים העולם, אבל א"ד משם אדנות – מותר, ודלא כהר"א אלהן שאסר גם בזה (ר"י)]. ורש"י פירש: דורשו בארבעים ושתים אותיות, ולכך אסור, שעושה בו מה שהוא חפץ.

כו. האם ישנו חיוב הרחקה מפתח בית מינות ובית זנות, וכמה? שני שבילין בדרכו של אדם, האחד פתח לבית עכו"ם והאחר לבית זנות – באיזה שביל יעבור?

דרשו חכמים מן הכתוב במשלי הרחק מעליך דרכך – להתרחק מבית מינות וזנות, ואמר רב חסדא: ד' אמות. ופליגא אדר' פדת, שלדעתו אין במשמעות 'הרחקה' אלא קריבה של גילוי ערוה. (אבל גם לדבריו יתכן שמגזרות חכמים צריך להתרחק, אלא שאין על כך אסמכתא מן הכתוב. עפ"י תוס'). וסיפרו על ר' חנינא ור' יונתן שהיו מהלכים בדרך והגיעו לשני שבילים, אמר אחד מהם לחברו להעדיף לילך על פתח עכו"ם, שכבר נשחט יצרו, ולא על פתח בית זנות. אמר לו חברו: נלך בשביל השני כדי לקבל שכר על כפית היצר, והתורה שהיו עסוקין בה בלכתם בדרך, מצלת מכל דבר רע והרהור חטא. ולולא שהיה שם בית זנות, יש להתרחק כמה שיותר מבית עכו"ם. וכן לאידך גיסא, לולא שהיה בשביל השני בית עכו"ם, לא היו עוברים בשביל זה, ואעפ"י שעוסקים בתורה – שאסור להביא עצמו לידי נסיון (עפ"י תוס' ועוד).

דף יח

כח. א. אדם שמיתתו קרבה, האם מותר לו לעשות מעשה המקרב את קצו כדי להמנע מיסורים קשים?
 ב. האם מותר לילך לקרקסאות ולטרטיאות ולא יצטדין?
 ג. מהם העונשים הבאים על ליצנות?

א. מסופר על רבי חנינא בן תרדיון שבשעה ששרפוהו למות אמרו לו תלמידיו: פתח פיך ותכנס בכ האש. אמר להם: מוטב שיטלנה מי שנתנה ואל יחבל הוא בעצמו. ואעפ"כ, אמר לזה הממונה על הריגתו להרבות בשלהבת וליטול הספוגין הרטובים מעל לבו, כדי למות מהרה.
 א. אומר רבנו תם: אם ירא פן יעבירוהו על הדת ע"י יסורין שלא יוכל לעמוד בהם – מצוה לחבל בעצמו.